

UNIVERSITY OF THE PUNJAB

NOTIFICATION

It is hereby notified that the Syndicate at its meeting held on 17-12-2022 has approved the recommendations of the Academic Council made at its meetings 03-06-2022 regarding approval of revised Syllabi and Courses of Reading/Scheme of Studies of the following Programs of Institute of Punjabi & Cultural Studies, w.e.f. the Academic Session, 2022-:

- i. M.Phil Punjabi
- ii. Ph.D. Punjabi

The revised Syllabi and Courses of Reading/Scheme of the Studies of M.Phil/Ph.D are enclosed herewith as Annexure-‘A’, ‘B’.

**Admin. Block,
Quaid-i-Azam Campus,
Lahore.
No. D/ 259 /Acad.**

**Sd/-
(SHAHID JAVED)
Registrar**

Dated: 31-12 /2023.

Copy of the above is forwarded to the following for information and necessary action:-

1. Dean, Faculty of Oriental Learning
2. Director, Institute of Punjabi & Cultural Studies.
3. Chairperson, DPCC
4. Controller of Examinations
5. Director, IT for placement at website
6. Admin. Officer (Statutes)
7. Secretary to the Vice-Chancellor
8. Private Secretary to the Registrar
9. Assistant (Syllabus)

**Assistant Registrar (Academic)
for Registrar**

ایم۔فل (پنجابی)..... 24 کریڈٹ آوز

پہلا سمسٹر 12 کریڈٹ آوز:

کورس نمبر 1: تحقیق تے پنجابی تحقیق

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف

پنجابی زبان وچ لے چرتوں تحقیق دے حوالے نال کم جاری اے تے ہر آن والے دن اندر ایس وچ وادھا ہو رہیا اے۔ پنجابی زبان دے پڑھیار واسطے تحقیق دے بنیادی علم نوں سکھنا بہت ضروری اے تے پنجابی وچ جو تحقیق ہو چکی اے اوس بارے جا نکاری حاصل کرنا کسے وی محقق واسطے ات لوڑ پیدا ہوندا اے۔ ایس نوں مکھ رکھدیاں ہونیاں تحقیق بارے مڈھلی جا نکاری، ایس دیاں قسماں تے پنجابی زبان وچ چھپ رہے تحقیقی مجلیاں تے کتاباں دا مطالعہ ایہدے وچ شامل کیتا جاوے گا۔ پنجابی وچ ادو کے تے اجو کے سہ اندر تحقیق دے حوالے نال جو وی جتن ہو یا اوس نوں درجہ بدرجہ سکھا کے تحقیق ول رجحان موڑیا جائے گا۔

اہداف/ٹپے

- 1- پنجابی وچ تحقیق دی تاریخ بارے جا نکاری دتی جاوے گی
 - 2- جدید زمانے وچ ورتے جاون والے تحقیقی ذرائع بارے دسنا
 - 3- پنجابی وچ لسانی، تاریخی، ادبی تحقیق دے مسئلے بارے جا نکاری
 - 4- پنجابی وچ تحقیقی مقالیاں دے معیار نوں پرکھنا
 - 5- اجیہی تحقیق ساہنے لیاون دی پیرینا دینا جو ویلے دی لوڑ ہوندی اے
- ا: تحقیق کیہ اے؟ تحقیق دیاں قسماں، تحقیق دی اسلامی تے مغربی روایت
- روایت درایت، حقیق، مڈھلے تے دو جے درجے دے سوے (مآخذ) تے معیار
- ب: لسانی تے تاریخی تحقیق دا کھوج ڈھنگ، مسئلے تے اوہناں دے حل
- ج: تحقیقی ذریعے تے اصطلاحاں

د: مجلہ کھوج تے اور نیٹل کالج میگزین دا مطالعہ
ر: تحقیقی کتاباں دا مطالعہ

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- تبسم کاشمیری، ڈاکٹر۔ ادبی تحقیق کے اصول (اسلام آباد: مقتدرہ قومی زبان، 1992ء)
- 2- تنویر علوی، ڈاکٹر۔ اصول تحقیق و ترتیب متن (لاہور: سنگت پبلشرز، 2003ء)
- 3- رفاقت علی شاہد، ڈاکٹر؛ مرتب۔ تحقیق شناسی (لاہور: القمر انٹر پرائزز، 2003ء)
- 4- عبدالرزاق قریشی۔ مبادیات تحقیق (لاہور: خان بک کمپنی، 1968ء)
- 5- گیان چند، ڈاکٹر۔ تحقیق کا فن (اسلام آباد: مقتدرہ قومی زبان، 1994ء)

کورس نمبر 2: پنجابی لسانیات: پنجابی املا، گرائمر تے رسم الخط

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجابی زبان وچ دکھ دکھ رسم الخط تے املا پرچلت اے ایہ کیوں شروع ہوئی ایس دے کارن تے تاریخ نوں دسیا جاوے گا۔ شاہ مکھی تے فیروگور مکھی لپیاں دے حوالے نال لوڑیندی جانکاری پڑھیاراں نوں دتی جاوے گی تاں جے اوہ زبان دے بنیادی مسئلیاں دی جانکاری لے سکن۔ جدید زمانے وچ لسانی حوالے نال پنجابی زبان نوں کیہڑے کیہڑے مسئلیاں دا سامنا اے اوس دے حوالے نال بھرپور جانکاری نوں وی پڑھیارتک اپڑا کے لسانی حوالے نال آگہی ملے گی۔ لسانی حوالے نال ہو رہی تحقیق نوں سمجھ کے پڑھیار زبان نوں سائنسی حوالے نال وی دیکھن جو گے ہون گے۔

اہداف/ٹپے

- 1- پنجابی زبان دی املا وچ اختلافات نوں سمجھن دا موقعہ ملنا
- 2- پنجابی دیاں دکھ دکھ لپیاں بارے مکمل جانکاری دینا
- 3- پنجابی لکھان پڑھان دے اج دے مسئلیاں نوں حل کرن دا جتن
- 4- اک معیاری پنجابی املا طے کرن دے حوالے نال آسانی ول ودھیا جائے گا

5- پڑھائی لکھائی وچ مڈھلے لسانی مسئلے کیوں اثر انداز ہوندے نیں اوس دی سوجھ بوجھ ہوئے گی۔

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- اخلاق حیدر آبادی۔ پنجابی زبان: گورکھی رسم الخط اور بنیادی معلومات
- 2- جمیل احمد پال، ڈاکٹر۔ پنجابی کیوں لکھیے (لاہور: پنجابی سائنس بورڈ، 1997ء)
- 3- رشید خاں۔ اردو املا (لاہور: فلشن ہاؤس، 1994ء)
- 4- سینتارام باہری۔ گورکھی لکھائی پڑھائی (لاہور: ملک بک ڈپو)
- 5- شوکت مغل، پروفیسر۔ آؤسرائیکی پڑھوں تے سرائیکی لکھوں (ملتان: جھوک پبلشرز، 2004ء)
- 6- شوکت مغل، پروفیسر۔ سرائیکی املا دے مسئلے (ملتان: جھوک پبلشرز، 1998ء)
- 7- شوکت مغل، پروفیسر۔ سرائیکی دیاں خاص آوازاں دی کہانی (ملتان: جھوک پبلشرز، 2002ء)
- 8- محمد آصف خاں۔ پنجابی قاعدہ
- 9- مرزا مقبول بیگ بدخشانی۔ قواعد پنجابی (لاہور: پنجابی تحقیقاتی مرکز، 1973ء)
- 10- نبیلہ رحمن، ڈاکٹر۔ گورکھی/شاہ مکھی (لاہور: سنگت پبلشرز، 2007ء)

کورس نمبر 3: ادبی تاریخ نویسی، تذکرہ نویسی: خصوصی مطالعہ:

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

کسے وی زبان دی ادبی تاریخ توں بنا ادب تے تحقیق داکم توڑ نہیں چاڑھیا سکدا اے جس کر کے دکھ دکھ زباناں دے نال پنجابی زبان و ادب دی تاریخ نوں جانن لئی ہر اوس دور دا جائزہ لینا جیہدے وچ پنجابی ادب پنکڑ دار رہیا۔ پنجابی زبان داکم ڈھلا ادب تے اوس دی تاریخ نوں سمجھنا بہت ضروری ہوندا اے جس نال زبان دے طالب علم بنیادی حقائق تک اپڑدے نیں۔ ایہدے نال دکھ دکھ کتاباں وچ ادبی حوالے نال جو تذکرے ملدے نیں اوس بارے جانکاری پڑھیا راں نوں کراواں گے۔

ادبی تاریخاں = پنجابی ادب دی کہانی: عبدالغفور قریشی

پنجابی ادب دا ارتقاء: انعام الحق جاوید

سرائیکی ادب کی مختصر تاریخ: سجاد حیدر پرویز
 ادبی تذکرے = پنجابی شاعراں دا تذکرہ: مولا بخش کشتہ
 داستان پنجابی زبان و ادب: ڈاکٹر سید اختر جعفری
 (مختلف کتاباں وچ شامل ادبی تذکریاں دے حصے)

اهداف/ٹپے:

- 1- پنجابی ادب دا مڈھ تے ارتقاء دا تعارف
- 2- پنجابی وچ ہور ہے ادبی تذکریاں بارے جا نکاری دینا
- 3- مڈھلے تے اجوکے سہ دے پنجابی ادب دے وکھ وکھ رنگ ساہمنے لیانا
- 4- وکھ وکھ ادبی تاریخاں دا تقابلی مطالعہ کروایا جانا
- 5- پنجابی زبان و ادب وچ تاریخی حوالے نال ون سونتنا بارے معلومات

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- انعام الحق جاوید۔ پنجابی ادب دا ارتقاء (اسلام آباد: اکادمی ادبیات پاکستان، 1990ء)
- 2- بادا بدھ سنگھ۔ پریم کہانی (لاہور: پنچند اکیڈمی، 1988ء)
- 3- سجاد حیدر پرویز۔ سرائیکی ادب کی مختصر تاریخ (مظفر گڑھ: سرائیکی پبلیکیشنز، 1986ء)
- 4- سید اختر جعفری، ڈاکٹر۔ داستان پنجابی زبان و ادب (لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ، 2013ء)
- 5- شاہین کرامت علی۔ پنجابی زبان بارے تذکریاں تے تاریخاں دا تنقیدی جائزہ (لاہور: عزیز پبلشرز، 1997)
- 6- عبدالغفور قریشی۔ پنجابی ادب دی کہانی (لاہور: پاکستان پنجابی ادبی بورڈ، 1989ء)
- 7- مولا بخش کشتہ۔ پنجابی شاعراں دا تذکرہ (لاہور: عزیز پبلشرز، 1988ء)
- 8- موہن سنگھ دیوانہ، ڈاکٹر۔ پنجابی زبان و ادب دی مختصر تاریخ (لاہور: گیلانی پریس)
- 9- پریم سنگھ، پروفیسر۔ لیکھک کوش (گورکھی)

کورس نمبر 4: متنی تحقیق و مخطوطہ شناسی

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

کسے وی زبان و ادب وچ تحقیقی حوالے نال متن دی پچھان کروانا طالب علموں لئی بہت ضروری ہوندا اے۔ متن دی کھوج کیوں تے کیوں کیتی جاندی اے تے اصل متن تک اپڑن لئی جو اصول ہوندے نیں اوہ اصول پڑھیاراں نوں سکھائے جاوے گے۔ اصل متن تے مخطوطیاں دا ادب دی ودھوتری وچ کیہ کردار ہوندا اے اوس نوں سمجھاوے لئی تے پچھان کر اوں دا اول دسیا جانا تے تقابلی انداز نوں مکھ رکھ کے متن نوں سو دھن دا سکھاوے مقصد ہوئے گا۔

اہداف / ٹیچے:

- 1- وکھ وکھ ویلے دے مخطوطے وکھا کے مخطوطیاں دی پچھان کرائی جانی
- 2- متن کیہ ہوندا اے تے ایس دی پچھان کرانا
- 3- متن دی کھوج واسطے کیہ کرنا اے ایس بارے پڑھیاراں نوں جانکاری دینا
- 4- مخطوطے تے متن جو وکھ وکھ ویلیاں دا ہون اوس دا تقابلی مطالعہ
- 5- اصل متن تک اپڑن لئی اصول دے سے جاوے گے

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- خلیق انجم، ڈاکٹر۔ متنی تنقید (دہلی: کروڑی مل کالج، دہلی یونیورسٹی، 2004ء)
- 2- رشید حسن خاں۔ تدوین، تحقیق، روایت (لاہور: بک ٹاک، 2019ء)
- 3- عابد رضا بیدار۔ تدوین متن کے مسائل
- 4- نذیر احمد، ڈاکٹر۔ تصحیح و تحقیق متن (کراچی: ادارہ یادگار غالب، 2000ء)

دو جاسمسٹر 12 کریڈٹ آورز:

کورس نمبر 5: پنجابی سنڈی تے روایتی تحقیق تے تنقید دا خصوصی مطالعہ

(ایم اے/بی ایس، ایم فل/ایم ایس پنجابی دے منتخب مقالات)

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجابی زبان تے ادب دے حوالے نال کئی تعلیمی تے تحقیقی اداریاں وچ ہو رہے تحقیقی کم نوں موضوع بنایا جائے گا۔ ایس تحقیقی کم دے معیار تے تحقیقی انداز نوں ویکھ کے پڑھیاراں نوں روایتی تحقیق تے تنقیدی تحقیق دے حوالے نال دسیا جانا مقصد ہوئے گا۔ تعلیمی اداریاں وچ ہو رہی پنجابی سنڈی، روایتی تحقیق تے تنقید دے اچھے مطالعے نال پڑھیاراں نوں تحقیق تے تنقید سکھاؤن دا جتن کیتا جانا بہت ضروری ہوندا اے تے اوس بارے تحقیقی مقالیاں تے تنقید دے کم بارے پچوں اُستاد آپ کرن گے۔

اہداف/ٹپے:

- 1- تحقیق تے تنقید وچ معیاری وادھا ساہمنے آئے گا
- 2- پنجابی وچ کس قسم دی تنقید لیاندی جا رہی اے اوس بارے آگہی
- 3- وکھ وکھ تحقیقی مقالیاں دا تقابل کر کے پڑھیاراں دی تحقیق دا معیار ودھانا
- 4- پنجابی زبان وچ جدید رنگ وچ تحقیق ول پرینا ملے گی
- 5- پڑھیاراں نوں نویں نویں موضوعات اُتے کھوج تے پرکھ کروان دا جتن

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- رسمیات مقالہ نگاری: ڈاکٹر نجم الاسلام
 - 2- آکسفورڈ مینوئل/شکاگو مینوئل
- (تنقیدی کتاباں، رسالیاں وچ چھپن والیاں تنقیدی لکھتاں)
- 2- ایس کورس وچ اہم منتخب پنجابی تنقیدی کتاباں تے رسالیاں وچ چھپن والیاں تنقیدی لکھتاں دے انتخاب دا مطالعہ کیتا جاوے گا۔

رسالیاں دے خاص نمبر:

- 1- وارث شاہ نمبر: پنجدریا/ لیکھ/ کانگیاں
- 2- میاں محمد بخش نمبر: پنجدریا
- 3- امرتا پریتیم نمبر: اکادمی ادبیات
- 4- شریف کنجاہی نمبر: لہراں
- 5- پیر فضل گجراتی نمبر: لہراں
- 6- ماں بولی نمبر: پنجم

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- باوا بدھ سنگھ۔ پریم کہانی (لاہور: پنجند اکیڈمی، 1988ء)
- 2- سید اختر جعفری، ڈاکٹر۔ ویروے (لاہور: عزیز بک ڈپو، 1979ء)
- 3- شہباز ملک، ڈاکٹر۔ روپ رنگ (لاہور: پلاک، 2009ء)
- 4- عصمت اللہ زاہد، ڈاکٹر۔ ادب سمندر (لاہور: اے ون پبلشرز، 1989ء)
- 5- کشن سنگھ۔ جنہاں پچھتاہچ (لاہور: سچیت کتاب گھر، 2004ء)
- 6- کھوج پتیریکا: پاکستانی پنجابی ساہت و شیش انک
- 7- نجم حسین سید۔ سیدھاں (لاہور: سچیت کتاب گھر، 2007ء)

کورس نمبر 6: پنجابی ادبی صنفاں تے تنقیدی اصطلاحاں

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجابی زبان وچ جیہڑا لوک ادب ملدا اے اوس دے وچ کئی کچھ ملدے نیں تے ایہناں پکھاں وچ جیہڑے وی حوالے ملدے نیں اوس بارے معلومات پڑھیاراں تیکر اپڑائی جان نال لوک ادب دی اہمیت اُجاگر ہوئے گی۔ لوک ادب وچ جیہڑیاں وی صنفاں نیں اوہدے وچ کس قسم دا ادبی رنگ موجود اوس نوں حوالہ بنایا جائے گا۔ چڑھدے پنجاب تے لہندے پنجاب وچ شعری تے نثری صنفاں وچ

جیہڑیاں وی تنقیدی اصطلاحواں ہوں گئیاں اوس بارے پڑھیاراں نوں دسیا جائے گا۔

اہداف / ٹیچے:

- 1- پنجابی نثر نوں ودھوتری طے گی
- 2- سچے پنجاب دا ادبی مہاندراساہمنے آئے گا
- 3- پنجابی ادب وچ نویں تنقید دیاں نویاں راہواں بنن گئیاں
- 4- پنجابی شعری تے نثری ادب نوں فروغ طے گا
- 5- لوک ادب، کلاسیکی ادب تے جدید شعری و نثری ادب نوں جانن دا موقعہ ملنا

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- اصطلاحات (ادبی، تنقیدی، تحقیقی ولسانی): اشرف کمال (کراچی۔ 2018ء)
- 2- باوا بدھ سنگھ۔ ہنس جوگ
- 3- سید اختر جعفری۔ پنجابی ادبی صفحاں (لاہور: ایمپوریم، 2003ء)
- 4- عاصمہ قادری، ڈاکٹر۔ پنجابی کلاسیکی شعری صفحاں دا ویروا (۳ جلدوں) (لاہور: کلیہ علوم شرقیہ، جامعہ پنجاب، 2011ء)
- 5- عبدالغفور قریشی۔ پنجابی ادب دی کہانی (لاہور: پاکستان پنجابی ادبی بورڈ، 1987ء)
- 6- مولانا بخش کشتہ۔ پنجابی شاعراں دا تذکرہ (لاہور: عزیز پبلشرز، 1988ء)
- 7- نبیلہ رحمن، ڈاکٹر۔ پنجابی ادبی تے تنقیدی اصطلاحاں (لاہور: شعبہ پنجابی اور اینٹیل کالج، 2013ء)

کورس نمبر 7: لغت نویسی: خصوصی مطالعہ

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

زبان دی ودھوتری واسطے لغتاں دا کیہ کردار ہوندا اے تے مڈھلے سہے وچ کس قسم دیاں لغتاں ہوندیاں نیں تے فیرویلے دی لوڑ ناں ایہدے وچ کیہ کیہ تبدیلیاں آندیاں نیں ایس نوں موضوع بنا کے پڑھیاراں نوں مکمل جانکاری دین دا جتن ہوندا اے۔ پنجابی زبان وچ لغتاں بنان دی دے سہے توں لے کے اجوکے سہے اندر کیہڑیاں کیہڑیاں لغتاں نیں اوس نوں دیکھیا جاوے گا۔ لغت نویسی واسطے کیہڑیاں لوڑاں تھوڑاں تے کیہڑے ڈھنگاں نوں مکھ رکھیا جاندا رہیا ایس دا مطالعہ تقابلی ڈھنگ نال کرن دا آہر کیتا جائے گا۔

اهداف / ٹیچے:

- 1- مڈھ توں اجو کے سے تیکر لغت نویسی بارے جانکاری ملنی
- 2- وکھ وکھ لغتاں دا تقابلی مطالعہ کرنا
- 3- لغت نویسی دے وکھرے ڈھنگاں بارے جانکاری حاصل کرنا
- 4- جدید دور وچ لغت نویسی کیویں دی ہوندی اے اوس نوں سمجھنا
- 5- لغت نویسی دیاں قسماں بارے ویکھنا

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- اقبال صلاح الدین۔ وڈی پنجابی لغت (۳ جلدیں) (لاہور: عزیز پبلشرز، 2002ء)
- 2- تنویر بخاری۔ پنجابی اردو لغت (لاہور: اردو سائنس بورڈ، 1989ء)
- 3- سردار محمد خان۔ پنجابی لغت (لاہور: سچل سٹوڈیوز، 2009ء)
- 4- شوکت مغل۔ وڈی سرانیکلی لغت (ملتان: جھوک پبلشرز، 2003ء)
- 5- صغرا صدف۔ پلاک ڈکشنری (لاہور: پلاک، 2018ء)
- 6- عبدالعزیز مینگل۔ ۹ زبانی لغت (لاہور: اردو سائنس بورڈ، 2009ء)

کورس نمبر 8: مقالہ نگاری

(تیاری خاکہ، حوالہ دین دے طریقے، تکنیک)

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

کے وی تحقیقی کم نوں توڑ چاڑھن لئی چھیکر لاکم ہوندا اے اک معیاری تحقیقی مقالہ تیار کرنا۔ اک معیاری تحقیقی مقالے واسطے کیہ کیہ ضرورتاں نیں تے کیہڑیاں گلاں دا خاص دھیان دتا جاوے گا اوس نوں دسیا جاندا اے تے پڑھیاں نوں ایس مقصد نوں حاصل کرن لئی مکمل تکنیکی انداز بارے جانکاری دینا کہ مجوزہ خاکہ تیار کرن بارے دساتے کیویں حوالہ دینا اے یاں اوس دا تے لکھنا بارے مکمل جانکاری دینا ایس کورس وچ شامل ہوندا اے۔

اہداف/ٹپے:

- 1- مجوزہ خاکہ دی تیاری کرن واسطے پوری اگوائی دینا
- 2- اجیہا مقالہ سایمنے لیانا جو ہر لحاظ نال معیاری ہووے
- 3- معیاری تحقیق دی ودھوتری کرنا
- 4- اک اجیہا مقالہ لکھنا جو تکنیکی لحاظ نال مکمل ہووے
- 5- مقالے نال سمبندھ حوالے تے موادنوں پرکھنا

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- رسمیات مقالہ نگاری: ڈاکٹر نجم الاسلام
- 2- آکسفورڈ مینوئل/شکاگو مینوئل
- 3- APA سٹائل

پی ایچ- ڈی (پنجابی)

18 کریڈٹ آوز

پہلا سمسٹر 9 کریڈٹ آوز:

کورس نمبر 1: منتخب پنجابی تحقیقی سرمایہ: خصوصی مطالعہ

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجاب وچ کھوج پرکھ دے کم دی نینہہ رکھن والیاں لکھاریاں تے اوہناں دی کھوج سکھاون لئی ہر کھوجکار دیاں کتاباں دا مطالعہ کیتا جاوے گا۔ ایس مطالعے توں وکھ کھوج دے حوالے نال چڑھدے پنجاب وچ چھپیاں کتاباں تے لہندے پنجاب دی کھوج دا تقابلی موازنہ کر کے نویں کھوج دی بنیاد رکھن لئی سکھلائی مقصد ہونے گی۔ ادو کے تے اجو کے سہ دے کھوج کاراں دیاں لکھتاں نال پڑھیار کھوج دی رت نوں وی سمجھن گے تے پنجابی وچ کھوج نوں نویاں لیہاں تے ٹورن دا پر بندھ کرن گے۔

اہداف/ٹپے:

- 1- پنجابی وچ ہوئی کھوج دے بارے مڈھ تے ارتقاء دی جانکاری
- 2- اجو کے سہ وچ کھوج لکھتاں دا ویروا کرنا
- 3- پنجابی زبان وچ کھوج کاراں نے کیوں دی کھوج کیتی اوس دا تجزیہ کرنا
- 4- چڑھدے تے لہندے پنجاب وچ کھوج دا تقابلی موازنہ
- 5- کھوج لکھتاں دے حوالے نال تنقیدی زاویے نال ویکھنا

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- پریتم سنگھ، پروفیسر۔ گروگرنٹھ صاحب والے سیکھ پھرید دی بھال (امرتر، سنگھ برادرز، 2008ء)

- 2- رتن سنگھ جگلی، پروفیسر۔ پنجابی سہت داسروت مولک اتہاس (پٹیاالہ: پنجابی وبھاگ، 2001ء)
- 3- شہباز ملک، ڈاکٹر۔ روپ رنگ (لاہور: پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگویج، 2009ء)
- 4- فضل فرید لالیکا۔ چھ پتر (لاہور: سانجھ، 2011ء)
- 5- محمد آصف خان۔ نک سٹک (لاہور: پاکستان پنجابی ادبی بورڈ، 1992ء)

کورس نمبر 2: تحقیق تے پنجابی سندی تحقیق

(مختلف یونیورسٹیاں دے منتخب پی ایچ۔ ڈی پنجابی مقالات دا خصوصی مطالعہ)

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

دیس اندر تعلیمی تے تحقیقی اداریاں اندر پنجابی وچ ہور رہی نویں تحقیق بارے جانکاری دتی جاوے گی۔ ایس مقصدنوں حاصل کرن لئی نویں تحقیقی مقالیاں دا مطالعہ لازمی شامل کیتا جانا اے۔ پنجاب یونیورسٹی لاہور وچ کس قسم دے تحقیقی مواد دی بھال ہو سکدی اے اوں بارے جانکاری تے پنجابی زبان وچ ہوئے تحقیقی مقالیاں دے مواد دی ورتوں نال کھوج دا معیار دسیا جائے گا۔ ایہدے وچ بی۔ ایس۔ ایم۔ اے، ایم۔ ایس، ایم فل تے پی ایچ ڈی دے مقالیاں نوں کھگالیاں جاوے گا تاں جو پڑھیار تحقیق دی روح تیکر اپڑ سکے۔

اہداف/ٹپے:

- 1- پڑھیاراں دا کھوج ول رجحان پیدا کرنا
- 2- کھوج کروں والیاں نوں نویں تحقیقی معیار توں جانو کر وانا
- 3- وکھ وکھ تعلیمی تے تحقیقی اداریاں دی کھوج بارے معلومات دینا
- 4- یونیورسٹیاں وچ ہونوں والیاں مقالیاں نوں جانچنا
- 5- پنجابی کھوج دے بارے مڈھلی جانکاری دے نال جدید مقالیاں دا خصوصی مطالعہ

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- تبسم کاشمیری، ڈاکٹر۔ ادبی تحقیق کے اصول (اسلام آباد: مقتدرہ قومی زبان، 1992ء)

- 2- رشید حسن خاں۔ ادبی تحقیق، مسائل اور تجربہ (لاہور: الفیصل ناشران، 2003ء)
- 3- رفاقت علی شاہد، ڈاکٹر۔ تحقیق شناسی (لاہور: القمر انٹرنیشنل پرائیویٹ، 2003ء)
- 4- سعید اللہ قاضی، ڈاکٹر۔ اصول تحقیق
- 5- ظفر الرحمن دہلوی، مولوی۔ اصطلاحات پیشہ وراں (کراچی: انجمن ترقی اردو، 1977ء)
- 6- عبدالرزاق قریشی۔ مبادیات تحقیق (لاہور: خان بک کمپنی، 1968ء)
- 7- گیان چند جین، ڈاکٹر۔ تحقیق کافن (اسلام آباد: مقتدرہ قومی زبان، 1994ء)

کورس نمبر 3: پنجاب تے پنجابی: تاریخی لسانی تے ثقافتی بحثاں

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجاب اندر لسانی حوالے نال شروع توں لے کے جدید دور وچ جووی ہو یا اوس نوں موضوع بنایا جائے گا تاں جو مڈھلی لسانیات بارے جانکاری ملے۔ ایس دے نال نال پنجابی ثقافت نوں تاریخ دے حوالے نال ویکھیا جاوے گا کہ ثقافتی لحاظ نال کیہ کیہ تبدیلیاں ویکھنیاں پیاں۔ ثقافت تے لسانیات دے حوالے نال جیہڑیاں بحثاں ہوندیاں رہیاں تے ہو رہیاں نیں اوس نال پڑھیاں نوں تفصیلی جانکاری دینا وی ضروری ہوئے گا۔

اہداف / ٹیچے:

- 1- لسانی تے تاریخی حوالیاں نال پنجابی زبان بارے مطالعہ کرنا
- 2- پنجابی ثقافت دے دکھ دکھ گوشیاں بارے جاننا
- 3- پنجابی ثقافت دیاں بحثاں بارے ویرا کرنا
- 4- پنجاب دی لسانی بحثاں نوں تاریخی حوالے نال ویکھنا
- 5- پنجابی دکھ دکھ دور وچ کیہ پڑا ویکھدا رہیا اوس بارے مکمل آگہی

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- عبداللہ یوسف علی۔ انگریزی عہد میں ہندوستان کے تمدن کی تاریخ (لاہور: دوست ایسوسی ایٹ، 2003ء)

- 2- فرمان فتح پوری، ڈاکٹر۔ اردو ہندی تنازع (اسلام آباد: وزارت تعلیم حکومت پاکستان، 1977ء)
- 3- منظور اعجاز، ڈاکٹر۔ پنجاب دی لوک تاریخ (لاہور: کتاب ترجمان، 2019ء)
- 4- ناصر عباس نیر، ڈاکٹر۔ ثقافتی شناخت اور استعماری اجارہ داری (لاہور: سنگ میل پبلی کیشنز، 2014ء)
- 5- نوید شہزاد، ڈاکٹر۔ اردو ہندی تنازع اور پنجابی زبان (لاہور: سانجھ پبلشرز، 2016ء)
- 6- نوید شہزاد، ڈاکٹر۔ پنج آبی کتھا (لاہور: پنجابی مرکز، 2008ء)
- 7- نوید شہزاد، ڈاکٹر۔ پنجاب کا لسانی مزاج (لاہور: ڈاکٹر فقیر محمد فقیر ریسرچ چیئر، شعبہ پنجابی جامعہ پنجاب، 2018ء)

دو جاسمسٹر 9 کریڈٹ آوز

کورس نمبر 4: ترجمہ تے اکتھا: اصول، فن تے لکھتاں دا مطالعہ

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

کسے وی زبان وچ ترجمے دی ضرورت تے اہمیت توں انکار نہیں کیتا جاسکدا اے ترجمے نال نواں رنگ تے نویں صنفاں وچ تکلیکی وادھے نوں موضوع بنایا جاندا اے۔ مذہبی لکھتاں دے نال نال ادبی لکھتاں بارے وی جانکاری دتی جاوے گی۔ پنجابی وچ ترجمے دے نال جو وی لکھت سامنے آئی اوس دے معیار نوں پرکھنا تے دو جیاں زباناں وچ ہورہے ترجمیاں نال اوس دا موازنہ کیتا جائے گا۔ شاہ مکھی توں گور مکھی تے گور مکھی توں شاہ مکھی وچ اُلٹھے بارے بحثاں تے پراگیاں نوں مطالعہ دا حصہ بنا کے ادبی کھیتر وچ ویکھیا جائے گا۔ ایس کورس وچ ترجمے دے اصول توں وکھ پنجابی تے دو جیاں زباناں دے آپسی ترجمے تے شاہ مکھی توں گور مکھی تے گور مکھی توں شاہ مکھی اُلٹھے بارے بحثاں تے پراگیاں نوں مطالعہ دا حصہ بنایا جاوے گا۔ اُلٹھیاں تے ترجمیاں دی چون اُستاد کرے گا۔ سورۃ النور، سورۃ الفرقان تے سورۃ الحجرات دا ترجمہ۔

اہداف/ٹپے:

- 1- پڑھیاراں نوں ترجمے دی لوڑ تے اہمیت نوں جاننا
- 2- شاہ مکھی تے گور مکھی دوواں لپیاں وچ اُلٹھا ہوون والیاں لکھتاں

- 3- مذہبی لکھتاں دے ترجمے دامڈھ کیوں رکھیا گیتے اوس بارے ویروا
- 4- پنجابی توں دکھ دو جیاں زباناں وچ ہور ہے ترجمیاں نوں ویکھنا
- 5- ترجمے دی مُڈھلی روایت، ترجمے دے فن تے اُصولاں نوں جاننا

حوالے دیاں کتاباں:

- 1- ظہیر احمد شفیع، ڈاکٹر۔ پنجابی وچ ترجمے دی روایت (لاہور: فیکلٹی آف اورینٹل لرننگ جامعہ پنجاب، 2016ء)
- 2- قمر رئیس، ڈاکٹر (مرتب) ترجمہ کافن اور روایت (کراچی: سٹی بک پوائنٹ، س ن)
- 3- نثار احمد قریشی، (مرتب)۔ ترجمہ، روایت اور فن (اسلام آباد، مقتدرہ قومی زبان، اسلام آباد، 1985ء)

کورس نمبر 5: نوآبادیات تے عمرانیات

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

پنجاب اُتے جیہڑے دھاڑوی آئے اوہناں نے پنجاب نوں کیوں متاثر کیتا تے اوس دے کیہ اثرات پئے نیں جو جدید دور وچ کھیتر متاثر نیں اوس بارے جانکاری دتی جائے گی۔ برطانوی عہد وچ پنجاب تے پنجابی زبان و ادب اُتے کیہ کیہ اثرات پئے نیں اوس نوں ویکھیا جائے گا۔ پنجابی ادب اُتے کالونیل ازم دے اثرات کسراں دے نیں اوس نوں ویکھنا۔ مڈٹرم توں بعد پنجابی زبان و ادب اُتے عمرانی لحاظ نال وی دُھکویں بحث نوں موضوع بنایا جائے گا۔

ایس کورس وچ مڈٹرم تیکر کالونیل ازم بارے مُڈھلی جانکاری تے برطانوی عہد دے کالونیل ازم تے پنجابی زبان و ادب اُتے ایہدے اثرات دا مطالعہ کیتا جاوے گا۔ جد کہ فائنل ٹرم وچ عمرانیات بارے جانکاری تے پنجابی زبان و ادب دا عمرانی مطالعہ ایہد اِحصہ ہووے گا۔

اہداف/ٹپے:

- 1- پنجاب وچ کالونیل ازم دامڈھ کیوں رکھیا گیا اوس نوں پرکھنا
- 2- پنجاب تے پنجابی زبان نے برطانوی عہد وچ کیہ تبدیلیاں ویکھیاں اوس نوں جاننا

- 3- کولونیل ازم دے اثرات بارے تفصیلی جانکاری لینا
 4- عمرانیات دا پنجابی ادب اُتے کیہ اثرات پئے اوس دا جائزہ لینا
 5- نوآبادیاتی نظام نوں تنقیدی اکھنال ویکھناتے اوس دا ویروا کرنا

حوالے دیاں کتاباں:

1. Society and Culture: an introduction to sociology by Merrill, Francis ES
2. Social Psychology by Curtis, J.H
3. Sociology in our times by Diania Kendall
4. Sociology by Paul B. Horton
5. Chon, Bernad.S. Colonialism and its forms of Knowledge. Delhi. 1997
6. Memi, Albert. The Colonizer and the colonized. Boston: 1991
7. Said, Edward. W. Culture and Imperialism. London: 1994
8. Lietner, G.W. History of Indigenous Education in the Punjab since Annexation and in 1882. Delhi: 1982
9. MEHTA, N.R. A history of the Growth and development of Western Education in the Punjab 1846-1884. Patiala: 1971
10. Grierson, G.A. Linguistic Survey of India. Delhi: 2005
11. Mazhar-ul-Islam, Dr. Folktale Collections in India Bangladesh and Pakistan. 1982
12. Colonialism, English & Punjabi by Dr. Safdar Shah. NUST, Islamabad

کورس نمبر 6: منتخب پنجابی تنقیدی سرمایہ: خصوصی مطالعہ

Teaching-Learning Strategies: Teaching will be a combination of class lectures, Class discussions, and group work. Short videos/films will be shown on occasion.

Assignments: The sessional work will be a combination of written assignments, Class quizzes, presentation, and class participation/ attendance.

Assessments and Examinations: Sessional Work: 25 Marks. Midterm Exam: 35 Marks.

Final Exam: 40 Marks

تعارف:

کسے وی ادبی لکھت نوں پرکھن لئی ضروری اے کہ ادبی تنقید دی جانکاری ہوئے تے اہم پارکھاں دیاں لکھتاں نوں گوکھیا جاوے کہ اوہناں نے لکھت وچوں کیہ خوبیاں تے خامیاں نوں درشایا اے۔ ایس کورس وچ پنجابی زبان دے اہم نقاداں دیاں لکھتاں نوں مطالعے دا حصہ بنایا جائے گا تے اوہناں دے تنقیدی انداز دیاں خوبیاں نوں بیان کر دیاں ہوںیاں سبھ پارکھاں دا تقابلی تے تجزیاتی مطالعہ وی ضروری

اے۔

1- پروفیسر شریف کنجاہی، 2- نجم حسین سید، 3- ڈاکٹر محمد اسلم رانا، 4- عارف عبدالمتمین، 5- کشن سنگھ، 6- ہر بھجن سنگھ بھاٹیا
 ایس کورس وچ پنجابی زبان دے سارے اہم پارکھاں دیاں دو، دو پرکھ لکھتاں نوں مطالعے دا حصہ بنایا جاوے گا۔ چون اُستاد خود
 کرے گا۔

اہداف / ٹیچے:

- 1- کسے وی لکھت نوں تنقیدی نگاہ نال ویکھی جاتے
- 2- لکھت دیاں خوبیاں تے خامیاں بارے جانکاری ملنا
- 3- اہم پارکھاں دے کیتے کم وچ اوہناں دا اُسلوب جانچنا
- 4- اپنی لکھت بارے تنقیدی نظریہ رکھنا، بھالے مواد دی پرکھ پڑچول کرنا
- 5- تنقید تے تحقیق نوں نال جوڑ کے مقالے واسطے ضروری مواد نوں پرکھنا